Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

# U12/2017 vp Rakennusten energiatehokkuusdirektiivin muuttaminen

Ympäristövaliokunta 24.2.2017
Ympäristöneuvos Maarit Haakana

# Yleistä direktiiviehdotuksesta

- Ehdotus annettu 30.11.2016 osana komission puhtaan energian pakettia
- Keskeiset säännökset voimassa olevasta rakennusten energiatehokkuusdirektiivistä (EPBD 2010/31/EU) säilyvät ennallaan: ehdotus ei sisällä muutoksia uudisrakentamista, korjausrakentamista, lähes nollaenergiarakentamista ja energiatodistusta koskeviin artikloihin

- Uudet velvoitteet kohdistuvat pääosin suuriin rakennuksiin, ei pientaloihin
- Komissio pyrkii ehdotuksella nopeuttamaan olemassa olevien rakennusten kustannustehokkaita peruskorjauksia, lisäämään älykkään teknologian käyttöä rakennuksissa ja järkeistämään säännöksiä, jos ne eivät ole tuottaneet toivottuja tuloksia

- Neuvoston energiatyöryhmässä käsittely alkanut 10.1.2017
- Parlamentissa vastuuvaliokunta on teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunta (ITRE)

# Muutosehdotukset ja valtioneuvoston kanta 1/5

- Pitkän aikavälin peruskorjausstrategian laatimisvelvoite
  - Siirretään energiatehokkuusdirektiivistä (EED) velvoite laatimiseen
  - Lisäsisältöä: suunnitelma, jossa on selkeä visio rakennuskannan muuttamiseksi (energiankäytöltään) vähähiiliseksi vuoteen 2050 mennessä ja välitavoitteet vuodelle 2030, edistettävä energiaköyhyyden lieventämistä
  - Lisäsisältöä: otettava käyttöön mekanismeja investointipäätösten ohjaamiseen
    - a) liitetään hankkeita yhteen, jotta investoijien on helpompi rahoittaa peruskorjauksia
    - b) energiatehokkuuteen liittyvän toiminnan riskien vähentäminen investoijien ja yksityisen sektorin kannalta
    - c) hyödynnetään julkista rahoitusta, jotta houkuteltaisiin täydentäviä yksityisen sektorin investointeja tai voitaisiin puuttua tiettyihin markkinoiden toimintapuutteisiin.
- Valtioneuvosto kanta:
  - kannattaa säännöksen siirtämistä EED:stä EPBD:hen
  - uudet vaatimukset lähtökohtaisesti kannatettavia, mutta investointipäätöksiä ohjaavien mekanismien käyttöönotossa tulisi säilyttää kansallista joustovaraa
  - strategian laatiminen ja siitä aiempaa tiheämpi raportointi lisäävät hallinnollista taakkaa

# Muutosehdotukset ja valtioneuvoston kanta 2/5

- Sähköautojen latausinfrastuktuuri sellaisiin uusiin ja laajamittaisesti korjattaviin rakennuksiin, joissa on yli 10 pysäköintipaikkaa
  - asuinrakennuksiin kaapelointivelvoite siten, että jokaiseen pysäköintipaikkaan voitaisiin asentaa latauspiste
  - muissa rakennuksissa vähintään joka 10. paikka varustettava latauspisteellä, joka kykenee toimimaan hintasignaalin mukaan
  - lisäksi latauspisteen rakentamisvelvoite 1. 1.2025 olemassa oleviin muihin kuin asuinrakennuksiin, ei pelkästään uudet ja laajamittaisesti korjattavat

- Valtioneuvoston kanta:
  - suhtautuu lähtökohtaisesti myönteisesti latausmahdollisuuksien edistämiseen uudisrakentamisessa ja laajamittaisissa korjauksissa
  - suhtautuu varauksellisesti em. vaatimukseen varustaa joka kymmenes pysäköintipaikka sähköautojen latauspisteellä 1.1 2025 lähtien
  - tärkeää, että säännökset joustavia eivätkä sisällä liian teknisiä yksityiskohtia
  - tulisi mahdollistaa erilaisten teknisten ratkaisujen ja palvelujen käyttö
  - tulisi voida ottaa huomioon, että latauspisteiden rakentaminen on teknisesti mahdollista ja kustannuksiltaan kohtuullista
  - olemassa oleville rakennuksille voi olla perusteltua tavoitella siirtymäaikaa direktiivin kansallisessa toimeenpanossa

# Muutosehdotukset ja valtioneuvoston kanta 3/5

- Rakennuksen älykkäitä ratkaisuja koskeva indikaattori (smartness indicator)
  - Indikaattorin yleismäärittely ehdotuksessa on epäselvä, mutta komission mukaan on tarkoitus luokitella rakennuksen valmiuksia toiminnan mukauttamiseksi asukkaan ja verkon tarpeiden mukaan ja energiatehokkuuden parantamiseksi
  - ehdotuksessa komissiolle delegoidaan valta määritellä indikaattorin sisältö ja edellytykset, joiden vallitessa älykkäitä ratkaisuja koskeva indikaattori tarjottaisiin lisätietona mahdollisille uusille vuokralaisille tai ostajille.

- Valtioneuvoston kanta:
  - suhtautuu tässä vaiheessa varauksellisesti indikaattoriin ja komissiolle annettuun valtuuteen

# Muutosehdotukset ja valtioneuvoston kanta 4/5

- Lämmitys- ja ilmastointijärjestelmille säännölliset pakolliset tarkastukset, vaihtoehtona rakennuksen varustaminen automaatio-, seuranta- ja valvontajärjestelmällä
  - asuinrakennukset tekninen järjestelmä yli 100 kW, vaihtoehtona jatkuva sähköinen seuranta ja tehokkaat valvontatoimet
  - muut rakennukset yli 250 MWh/v primäärienergian kokonaiskäyttö, vaihtoehtona automaatio- ja valvontajärjestelmä

- Valtioneuvoston kanta:
  - kannattaa tarkastusten kohdistamista aiempaa suurempiin teknisiin järjestelmiin, raja-arvot olisi tarpeen määrittää selkeämmin
  - rakennuksen varustaminen automaatio-, seuranta- ja valvontajärjestelmillä on kannatettava vaihtoehto pakollisille tarkastuksille
  - pitää tärkeänä edellä mainittujen eri vaihtoehtojen joustavaa yhdistelemistä

# Muutosehdotukset ja valtioneuvoston kanta 5/5

- Energiatodistustietokantaa koskevia muutoksia: kulutustietojen jäljitettävyys, isojen rakennusten kulutustietojen säännöllinen päivitys
- Energiatodistus taloudellisten kannusteiden yhteydessä: 2 todistusta
- Teknisten järjestelmien muutosten energiatehokkuuden arviointi ja dokumentointi
- Primäärienergiakertoimen määrittämistapaan säännös

- Valtioneuvoston kanta:
  - suhtautuu tässä vaiheessa varauksellisesti tietokantaan liittyviin ehdotuksiin
  - pitää hyvänä lähtökohtana taloudellisten kannusteiden sitomista saavutettuun energiansäästöön, mutta suhtautuu varauksella säästöjen määrittämiseen laatimalla energiatodistus ennen ja jälkeen peruskorjauksen. Muita kustannustehokkaita tapoja säästön määrittämiseksi tulisi voida käyttää.
  - pitää tärkeänä, ettei komissio säädä uusiutuvan energian huomioimistavasta primäärienergiakertoimien määrittämisessä, vaan se jäisi kansalliseen päätäntävaltaan
  - pitää tärkeänä , että hallinnollisen taakan välttämiseksi ehdotuksesta aiheutuvat raportointivelvoitteet olisivat mahdollisimman keveät
  - kansallinen voimaansaattamisaika voisi olla kaksi vuotta ehdotetun vuoden sijaan

# Ympäristövaikutukset ja taloudelliset vaikutukset

- Ympäristövaikutukset:
  - Ei kovin paljon merkitystä ympäristövaikutusten kannalta verrattuna voimassa olevaan direktiiviin
  - Sähköiseen liikkumiseen liittyvän infrastruktuurin ei arvioida vaikuttavan rakennusten energiatehokkuuden parantamiseen. Jos ehdotus lisää sähköautojen käyttöä, voi polttoaineiden käytön väheneminen vaikuttaa myönteisesti liikenteen tuottamiin päästöihin.

- Taloudelliset vaikutukset
  - Jos olemassaoleviin rakennuksiin (muut kuin asuinrakennukset) edellytetään rakennettavan 1.1.2025 lähtien sähköiset latauspisteet, kustannukset arvioidaan olevan noin 375 miljoonaa euroa
  - Jos latauspisteen rakennusvaatimus koskee vain uusia ja laajasti korjattavia (muut kuin asuinrakennukset), kustannukset yhteensä noin 10 milj. euroa/v
  - Asuinrakennusten kaapelointivelvoite uusiin ja laajasti korjattaviin rakennuksiin johtaisi noin 6-18 milj. euron kustannuksiin vuodessa
  - Suurehkot kertakustannukset (11 - 44 milj.) saattaisivat tulla automatisoinnin lisäämisestä, jos se on vaihtoehto pakollisille tarkastuksille

# Lainsäädäntövaikutukset

- Muutoksia Maankäyttö- ja rakennuslakiin (132/1999) ja sen nojalla annettuihin asetuksiin
- Vaikutuksia rakennusten energiatodistustietojärjestelmästä annettuun lakiin (147/2015) ja mahdollisesti rakennuksen energiatodistuksesta annettuun lakiin (50/2013)
- Uutta lainsäädäntöä sähköautojen latauspisteitä koskevien säännösten panemiseksi täytäntöön
- Uutta lainsäädäntöä sekä lämmitysjärjestelmien että ilmastointijärjestelmien pakollisista tarkastuksista tai vaihtoehtoisesti rakennuksen varustamisesta automaatio-, seuranta- ja valvontajärjestelmällä